

Forslag til endringer i kapitlene 2.2 og 3.5 i rammeplanen til førskolelærerutdanningen. Endringene er merket med kursiv.

2.2 Oppbygning og organisering

Førskolelærerutdanning er en treårig utdanning på 180 studiepoeng. Utdanningen omfatter en obligatorisk del på 150 studiepoeng og en valgbar del på 30 studiepoeng.

Utdanningens obligatoriske del består av

pedagogikk 45 studiepoeng

faglig-pedagogiske studier 105 studiepoeng

som består av

drama 10–15 studiepoeng

forming 10–15 studiepoeng

fysisk fostring 10–15 studiepoeng

RLE 10–15 studiepoeng

matematikk 10–15 studiepoeng

musikk 10–15 studiepoeng

naturfag med miljølære 10–15 studiepoeng

norsk 15 studiepoeng

samfunnsfag 10–15 studiepoeng

Praksisopplæring med et omfang tilsvarende 20 arbeidsuker er integrert i studieenheterne.

Studiets valgbare del består av

fordypningsenhet 30 studiepoeng

I den valgbare delen kan studentene velge en fordypning i fag, fagområder eller arbeidsformer med relevans for arbeidet i barnehagen. Den enkelte institusjonen utarbeider planer for studiet. Spesialpedagogikk, pedagogisk veiledning og studier rettet mot pedagogisk arbeid for småskoletrinnet kan ikke inngå i den treårige grunnutdanningen.

Institusjonen kan selv slå sammen innholdet i fagene til tverrfaglige studieenheter eller organisere hele eller deler av utdanningen etter tema eller fagområde.

Linjedelt førskolelærerutdanning

Den enkelte institusjonen kan i tillegg tilby førskolelærerutdanning organisert som linjer med særskilt profil. Slike modeller er et supplement til hovedmodellen ved den enkelte institusjonen. Omfanget av fordypning kan økes ved omfordeling og sammenslåing eller bortvalg av enkelte fag i de faglig-pedagogiske studiene. All førskolelærerutdanning skal ha pedagogikk, norsk, matematikk, *religion, livssyn og etikk* og minst ett praktisk eller estetisk fag med et omfang som minst tilsvarer hovedmodellen.

Samisk førskolelærerutdanning

Samisk førskolelærerutdanning rekrutterer studenter som har samisk som første- eller andrespråk, og har som mål å utdanne førskolelærere spesielt for det samiske samfunnet. De samiske barna og deres hjem er utgangspunktet for førskolelæreroppgaven. Det krever kompetanse som bidrar til å bevare og videreutvikle samisk språk, kultur og samfunnsliv. I samisk førskolelærerutdanning er samiske språk obligatorisk og skal utgjøre 30 studiepoeng.

I stedet for forming har den samiske førskolelærerutdanningen duodji som fag, med et omfang på 15 studiepoeng. Enkelte fag i utdanningen kan erstattes med eller tilpasses fag som har spesiell relevans for samiske barn i barnehagen og skolen. Fagene musikk og drama legger vekt på samisk musikk og joik og på samisk fortellertradisjon.

Førskolelærerutdanning for døve

Førskolelærerutdanningen for døve er særlig lagt til rette for døve og tunghørte studenter som har norsk tegnspråk som sitt førstespråk. Utdanningen kvalifiserer spesielt for pedagogisk arbeid med døve og tunghørte barn i barnehagen og det første året i grunnskolen. De to fagene norsk tegnspråk, med 30 studiepoeng, og norsk for døve, med 15 studiepoeng, er obligatoriske. Norsk tegnspråk erstatter fordypningsenheten i den ordinære førskolelærerutdanningen, og norsk for døve erstatter det vanlige norskfaget. Enkelte andre fag i utdanningen kan erstattes med fag som har spesiell relevans for døve barn i barnehagen og skolen. Slik kan for eksempel faget drama og rytmikk for døve erstatte det ordinære tilbudet i fagene musikk og drama.

Internasjonalisering

Institusjonene skal legge til rette for at studentene i de enkelte delene av utdanningen får et internasjonalt perspektiv på studiefagene og førskolelæreres arbeidsområde. Institusjonene skal også legge til rette for at studentene kan ta deler av utdanningen i utlandet, og fastsette vilkår for å få godkjent oppholdet som del av fagstudiet og av praksisopplæringen.

3.5 Religion, livssyn og etikk (RLE)

Formål og egenart

Religioner og livssyn gjenspeiler menneskers dypeste spørsmål og har gjennom historien bidratt til å forme individ, fellesskap og samfunn. Kristen tro og tradisjon preger norsk kultur og historie på mange plan. Det gjelder blant annet høytider, skikker, moral og rett, språk og litteratur, musikk og kunst. Samtidig blir det norske samfunnet i økende grad sammensatt av grupper som har sin bakgrunn i andre tros- og livssynstradisjoner enn den kristne.

Religion, livssyn og etikk er viktig for utvikling av barns *personlighet* og kulturelle identitet. I faget *RLE* står kultur- og verdiformidling sentralt. Formidlingen må skje i nært samarbeid med barnas hjem. Faget har et særskilt ansvar for å arbeide med barnehagens verdigrunnlag. Det skal presentere, drøfte og videreutvikle aspekter ved kulturarven som *knytter seg til religion og livssyn. Undervisningen skal følge allmennvitenskapelige normer, være saklig og upartisk og presentere ulike verdensreligioner og livssyn ut fra deres særpreg og mangfold. Kristendommens plass i kulturen tilsier større plass i studiet enn den som gis andre religioner og livssyn.*

Gjennom studiet skal studentene skaffe seg kunnskap om religioner og livssyn. Studentene skal skaffe seg innsikt i barns livstolkning, og de skal få øvelse i å drøfte etiske utfordringer. Studentene skal utvikle holdninger som gjør at de møter barn, foreldre/foresatte og andre voksne med ulike livssyn med respekt, lydhørhet og innsikt. De skal kunne legge opp virksomheten slik at alle barn får støtte for sin *religiøse og kulturelle tilhørighet* og får respekt for andres. *Faget skal bygge opp under felles verdier og fremme toleranse og aksept for*

ulikhet, i samsvar med menneskerettighetene. Faget skal også bidra til studentenes personlige vekst og refleksjon over egen verdiforankring og praksis.

Målområder

Arbeidet med målområdene skal sikre *faglig utvikling i et vekselspill mellom teoretisk kunnskap, didaktisk refleksjon og praksiserfaring.*

Faglig kunnskap

Studentene skal

- kjenne til hvilken betydning religion og livssyn har for personlig og kulturell identitet
- ha kunnskap om noen sentrale fortellinger i Bibelen og noen sentrale elementer i kristen troslære
- kjenne til kristendommens betydning for norsk kultur lokalt og nasjonalt
- kjenne hovedtrekkene ved noen andre religioner og livssyn, med vekt på sentrale fortellinger, høytider, familieliv og hverdagsliv
- ha innsikt i barns forutsetninger og forestillinger i møtet med religion, livssyn og moral
- ha et reflektert forhold til etikkens grunnlagsspørsmål, yrkesetikk og etikkens forhold til religion og livssyn

Pedagogisk arbeid med barn

Studentene skal

- vise evne til å kunne samtale med små barn om livsspørsmål og støtte opp under deres nysgjerrighet og undring i slike spørsmål
- ha kunnskap om emner i kristen tro og om kristne høytider og merkedager og kunne anvende sentrale bibelfortellinger i barnehagen
- *kunne anvende sentrale bibelfortellinger og andre tradisjoner knyttet til kristne høytider og merkedager*
- *kunne anvende fortellinger og andre tradisjoner knyttet til et utvalg ulike religioner og livssyn*
- vise evne til å planlegge, gjennomføre og vurdere emner innenfor religion og etikk og benytte arbeidsformer som inspirerer barn til glede, undring og lek
- kunne analysere, prioritere og handle *etisk begrunnet* i ulike situasjoner og *i møte med konflikter* i barnehagehverdagen

Samhandling og refleksjon

Studentene skal

- ha et reflektert forhold til verdigrunnlaget i barnehage og skole og til betydningen av et nært samarbeid med barnas hjem
- kunne formidle kunnskap og innsikt fra fagområdet til kolleger og til barnas foreldre/foresatte og kunne samarbeide om praktiske løsninger for det enkelte barnet
- kunne analysere og gjøre reflekterte valg i møtet med et religiøst og livssynsmessig mangfold
- *ha innsikt i barnehagens og førskolelærerens rolle og kunne samarbeide internt og med andre instanser* når det gjelder å møte barn i krise på en etisk forsvarlig måte